

A BIZOTTSÁG 1293/2005/EK RENDELETE**(2005. augusztus 5.)****a boranalízis közösségi módszereinek meghatározásáról szóló 2676/90/EGK rendelet módosításáról**

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a borpiac közös szervezéséről szóló, 1999. május 17-i 1493/1999/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 46. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

- (1) A gyöngyözőborokban és a pezsgőkben keletkező túlnyomás mérésének módszerét nemzetközileg elismert kritériumok alapján határozták meg. E módszer új leírását a Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Hivatal a 2003. évi közgyűlése alkalmával fogadta el.
- (2) E mérési módszer alkalmazása lehetővé teszi az említett borokban keletkező túlnyomás egyszerűbb és megbízhatóbb ellenőrzését.
- (3) A szokásos módszernek a 2676/90/EGK bizottsági rendelet ⁽²⁾ mellékletének 37. fejezetében szereplő leírására

nincs szükség a továbbiakban, és ezért a 37. fejezet (3) bekezdését el kell hagyni. Ezenkívül a szóban forgó rendelet mellékletének egy új fejezetében be kell mutatni e módszer frissített leírását.

(4) Ezért a 2676/90/EGK rendeletet módosítani kell.

(5) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Borpiaci Irányítóbizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 2676/90/EGK rendelet melléklete e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő hetedik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2005. augusztus 5-én.

a Bizottság részéről

Mariann FISCHER BOEL

a Bizottság tagja

⁽¹⁾ HL L 179., 1999.7.14., 1. o. A legutóbb az 1188/2005/EK bizottsági rendelettel (HL L 193., 2005.7.23., 24. o.) módosított rendelet.

⁽²⁾ HL L 272., 1990.10.3., 1. o. A legutóbb a 355/2005/EK rendelettel (HL L 56., 2005.3.2., 3. o.) módosított rendelet.

MELLÉKLET

A 2676/90/EGK rendelet melléklete a következőképpen módosul:

1. A „Szén-dioxid” című 37. fejezet a következőképpen módosul:

a) Az (1) bekezdés a következőképpen módosul:

i. a cím helyébe a következő cím lép: „1. A MÓDSZER ELVE”;

ii. Az 1.2. pontot el kell hagyni.

b) A (2) bekezdésben a 2.3. pont címe helyébe a következő cím lép: „az elméleti túlnyomás kiszámítása”;

c) A (3) és (4) bekezdést el kell hagyni.

2. A 37. fejezet után a következő szöveget kell beilleszteni 37a. fejezetként:

„37a. A GYÖNGYÖZŐBOROKBAN ÉS PEZSGÓKBAN KELETKEZŐ TÚLNYOMÁS MÉRÉSE

1. ELV

A hőmérséklet stabilizálását és a palack felrázását követően a túlnyomást egy afrométer (nyomásmérő) segítségével kell megmérni. A túlnyomást pascalban (Pa) kell kifejezni (I. típusú módszer). A módszer alkalmazható a szénsav hozzáadásával készült pezsgők és gyöngyözőborok esetében is.

2. ESZKÖZÖK

A pezsgős és a gyöngyözőboros palackokban lévő túlnyomás meghatározását lehetővé tévő eszközt afrométernek nevezzük. A palack zárásától (fémkupak, söröskupak, parafa vagy műanyag dugó) függően különböző változatai léteznek.

2.1. Afrométer kupakkal ellátott palackokhoz

Az afrométer három részből áll (1. ábra):

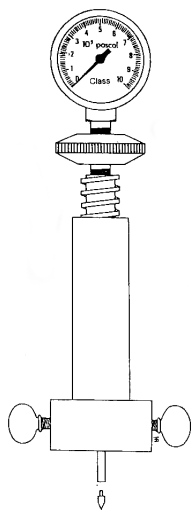
- A felső rész (azaz a csavaros szűrőszár) a manométerből, egy kézi szorítógyűrűből, egy, a középső részbe csúszó végtelen csavarból és a kupakon áthatoló tűből áll. A tű oldalán egy lyuk található, amely a nyomást a manométer felé közvetíti. Egy tömítőgyűrű biztosítja, hogy a készülék légmentesen illeszkedjen a palack kupakjához.
- A középső rész (azaz az anyacsavar) a felső rész középre igazítására szolgál. Az alsó részbe kell belecsavarni, ezáltal rögzítve szilárdan a készüléket a palackra.
- Az alsó rész (avagy a szorítóbilincs) egy sarkantyúszerű kiálló résszel van ellátva, amely a palack pereme alá csúszik, így tartva meg a műszert a palackon. Léteznek olyan peremgyűrűk, amelyek minden palacktípushoz alkalmazhatóak.

2.2. Afrométer dugóval ellátott palackokhoz

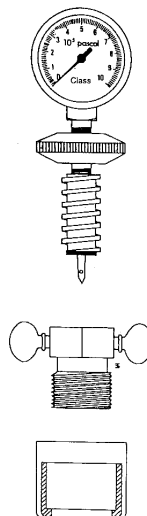
Az afrométer két részből áll (2. ábra):

- A felső rész megegyezik az előző készülékkel; a tű azonban hosszabb. Ez utóbbi egy hosszú, üres csőből áll, amelynek végén egy hegyes csúcs található, amely a tűnek a dugón való áthatolását segíti. Ez a csúcs eltávolítható, és amint a dugón áthaladt, beleesik a borba.

- Az alsó részt az anyacsavar és egy, a dugóra illeszkedő alap alkotja. Ez négy szorítócsavarral van felszerelve, amelyek a készüléknek a palackon történő rögzítésére szolgálnak.

2. ábra: Afrométer parafa és egyéb dugókhoz

1. ábra: Afrométer kupakokhoz

Megjegyzések az e két típushoz tartozó készülékekben található manométerekhez:

- Ezek lehetnek mechanikus, a Bourdon-cső elvén működő manométerek, vagy pedig numerikus, piezoelektromos érzékelőberendezéssel ellátott manométerek. Az első esetben a Bourdon-csőnek kötelezően rozsdamentes acélból kell készülnie.
- A manométerek beosztása pascalban van megadva (rövidítés: Pa). A pezsgők esetében célszerűbb 10^5 pascalt (10^5 Pa) vagy kilopascalt (kPa) egységként választani.
- A manométerek különböző osztályokba tartozhatnak. A manométer osztályát a leolvasás pontosságának a teljes skálához viszonyított, százalékban kifejezett értéke határozza meg (pl. egy 1. minőségi osztályú, 1 000 kPa-os manométer esetében a maximális alkalmazható nyomás 1 000 kPa, ± 10 kPa-os leolvasási pontossággal). A pontos méréshez 1. osztályú műszer ajánlott.

3. ELJÁRÁS

A mérést olyan palackokon kell elvégezni, amelyek hőmérsékletét legalább 24 órán keresztül stabilizálták. A kupak, a parafa vagy műanyag dugó átszúrása után a palackot erőteljesen rázni kell a nyomás állandóvá válásáig, hogy elvégezhesük a leolvasást.

3.1. Kupakos palackok

Csúsztassuk a szorítóbilincs sarkantyúszerű kiálló részét a palack pereme alá. Csavarjuk rá az anyacsavart úgy, hogy a készülék rendesen rá legyen erősítve a palackra. Ezután csavarozzuk bele a felső részt az anyacsavarba. A gázszökés megakadályozása érdekében a kupak átszúrását a lehető leggyorsabban kell elvégezni, hogy a tömítőgyűrű mielőbb érintkezésbe kerüljön a kupakkal. Ezután a palackot erőteljesen rázni kell a nyomás állandóvá válásáig, hogy elvégezhesük a leolvasást.

3.2. Dugós palackok

Illesszünk egy hegyes csúcsot a tű végére. Helyezzük el az összeszerelt készüléket a dugón. Szorítsuk rá a négy csavart a dugóra. Csavarjuk be a felső részt (ekkor a tű áthatol a dugón). A csúcsnak bele kell esnie a palackba ahhoz, hogy a nyomás eljusson a manométerhez. A palackot a nyomás állandóvá válásáig rázzuk, majd végezzük el a leolvasást. A leolvasás után vegyük ki a csúcsot.

4. AZ EREDMÉNYEK KIFEJEZÉSE

A túlnyomást 20 °C -os hőmérsékleten ($P_{\text{aph}20}$) pascalban (Pa) vagy kilopascalban (kPa) fejezzük ki. Ennek az értéknek összhangban kell lennie a manométer pontosságával (például $6,3 \cdot 10^5$ Pa vagy 630 kPa, nem pedig $6,33 \cdot 10^5$ Pa vagy 633 kPa egy 1 000 kPa-ig mérő 1. osztályú manométer esetében).

Ha a hőmérséklet, amelyen a mérést végezzük, 20 °C-tól eltérő, korrekciót kell alkalmazni úgy, hogy a mért nyomást megszorozzuk a megfelelő együtthatóval (lásd az 1. táblázatot).

1. táblázat

A gyöngyözőborban vagy a pezsgőben 20 °C-on mért P_{ph20} túlnyomásnak a t hőmérsékleten mért $P_{ph,t}$ túlnyomáshoz viszonyított aránya

°C	
0	1,85
1	1,80
2	1,74
3	1,68
4	1,64
5	1,59
6	1,54
7	1,50
8	1,45
9	1,40
10	1,36
11	1,32
12	1,28
13	1,24
14	1,20
15	1,16
16	1,13
17	1,09
18	1,06
19	1,03
20	1,00
21	0,97
22	0,95
23	0,93
24	0,91
25	0,88

5. AZ EREDMÉNYEK ELLENŐRZÉSE

A fizikai paraméterek közvetlen meghatározásának módszere (I. típusú kritériummódszer)

Az afrométerek ellenőrzése

Az afrométereket rendszeresen ellenőrizni kell (legalább évente egyszer).

Az ellenőrzést egy kalibrációs pad segítségével kell elvégezni. Ez lehetővé teszi a vizsgálandó manométer összehasonlítását egy magasabb osztályú, nemzeti szabványoknak megfelelően összeállított, párhuzamosan felszerelt referencia-manométerrel. Az ellenőrzés a két műszer által mutatott, emelkedő és csökkenő nyomásértékek összevetésére szolgál. Amennyiben a két műszer által mutatott értékek különböznek, egy szabályozócsavar segítségével elvégezhetőek a szükséges korrekciók.

Valamennyi laboratórium és engedéllyel rendelkező szervezet fel van szerelve ilyen kalibrációs padokkal; ezeket be lehet továbbá szerezni a manométerek gyártójától is."